

Tutkimusosio

Kansalaiset: Julkisiin tilastoihin luotetaan eniten, ajatushautomoiden tutkimuksiin vähiten

Valtaosa suomalaisista pitää julkisten tahojen, kuten Tilastokeskuksen, tuottamia tilastoja yhteiskunnasta erittäin tai melko luotettavina (82 %). Valtion tutkimuslaitosten (esim. THL, VATT) tuottamiin tutkimuksiin puolestaan luottaa neljä viidestä (80 %) suomalaisesta, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön kyselytutkimuksesta.

Tilastojen julkaisijoina kakkosena luotettavuudessa ovat kaupungit ja kunnat. Niiden tilastoihin luottaa reilut kaksi kolmesta (70 %). Etujärjestöjen, kuten työmarkkinajärjestöjen itsensä tuottamiin tilastoihin luotti vain vajaa puolet (46 %) suomalaisista. Kolmannes (32 %) katsoo, että etujärjestöjen tilastot ovat jotakin luotettavien ja epäluotettavien välimaastossa.

Valtaosa arvioi vähintään melko luotettaviksi yliopistojen ja korkeakoulujen yhteiskunnalliset ja taloudelliset tutkimukset (77 %). Merkillepantavaa tuloksissa on se, että yliopistojen yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin tutkimuksiin kohdentuu hieman vähemmän luottamusta kuin valtion tutkimuslaitosten vastaaviin.

Yli puolet (53 %) luottaa etujärjestöjen ylläpitämien tutkimuslaitosten (esim. Palkansaajien tutkimuslaitos PT, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA) tutkimustuloksiin. Niitä ei kuitenkaan juuri kukaan (12 %) pidä epäluotettavina.

Yksityisten mielipidetutkimusyriytysten ja erilaisten ajatushautomoiden tutkimuksiin luotetaan vähemmän. Kansalaisista noin kolmannes (31 %) pitää yksityisten mielipidetutkimuslaitosten tuotoksia luotettavina. Neljännes (24 %) arvioi ajatuspajojen tutkimukset uskottaviksi. Yli kolmannes arvioi em. tahojen tuottamien tutkimusten olevan luotettavien ja epäluotettavien välimaastossa, ei siis ihan luotettavia mutta ei myöskään epäluotettavia.

Näkemykset eri tahojen tilastojen ja tutkimusten luotettavuudesta ovat yhteydessä koulutukseen. Luottamus kaikkien tahojen tilastoihin ja tutkimuksiin lisääntyy koulutustason noustessa. Vähemmän koulutettujen keskuudessa on keskimäärää enemmän epätietoisuutta. Akateemisesti koulutetut ovat taipuvaisia luottamaan kaikkiin tahoihin.

Myös iällä on merkitystä. Eläkeikää lähestyvät ja eläkeikäiset antavat keskimäärää enemmän tunnustusta yliopistojen ja korkeakoulujen, valtion tutkimuslaitosten sekä etujärjestöjen tutkimuksille. Keski-ikää lähestyvät (31–40-vuotiaat) luottavat muuta väestöä enemmän yksityisten mielipidetutkimuslaitosten ja ajatushautomojen lopputuotteisiin.

Puoluekanta on yhteydessä käsityksiin eri tahojen yhteiskunnallisten ja taloudellisten tutkimusten ja tilastojen luotettavuudesta. Yhteenvedonomaaisesti voisi todeta, että luottamus julkisiin tilastoihin, yliopistojen ja korkeakoulujen sekä valtion tutkimuslaitosten tutkimuksiin on keskimäärää korkeampaa SDP:n, kokoomuksen ja vihreiden kannattajien keskuudessa.

SDP:n ja vihreiden kannattajat antavat tunnustusta myös etujärjestöjen aikaansaannoksille. Kokoomuksen tukijat antavat muita enemmän arvoa mielipidetutkimusyrityksille. Vihreiden kannattajat uskovat muita enemmän ajatuspajojen luomuksiin. Perussuomalaisen kannattajat poikkeavat muista siinä, että heillä on keskimäärää vähemmän luottoa kaikkiin tahoihin.

Sääennusteisiin uskotaan eniten, enemmistö myös luottaa talousennusteisiin ja puoluekannatusmittauksiin – horoskooppeihin 12 sadasta

Osana kyselyä selvitettiin kansalaisten uskoa ennusteisiin, joita tiedotusvälineet julkistavat melko säännöllisesti. Vastaajat arvioivat talouden suhdanne-ennusteita, puoluekannatusmittauksia ja megatrendejä eli ennusteita yhteiskunnan suurista muutoksista tulevaisuudessa. Näiden ohella kysyttiin uskoa sääennusteisiin ja horoskooppeihin, joita koskevat tulokset toimivat mittakeppeinä tehtäessä johtopäätöksiä suhtautumisesta yhteiskunnallisiin ennusteisiin.

Valtaosa kansasta uskoo täysin tai jossain määrin sääennusteisiin (84 %). Selvä enemmistö suomalaisista luottaa ainakin jossain määrin talousennusteisiin, suhdannebarometreihin (65 %) sekä puolueiden kannatusmittauksiin (60 %).

Suhtautuminen ns. megatrendeihin jakaa kansalaisia jo enemmän kahteen eri leiriin. Suomalaisista joka toinen (49 %) arvioi megatrendien ennustavan oikeasuuntaisesti yhteiskunnan suuria muutoksia tulevaisuudesta. Kaksi viidestä asennoituu megatrendeihin epäilevästi. Mitkään yhteiskunnalliset ja taloudelliset ennusteet eivät kuitenkaan ole yhtä epäilyttäviä kuin horoskoopit. Kansalaisista alle kymmenesosa (8 %) tohtii tunnustaa horoskooppien olevan oikeilla jäljillä. Eniten niihin luottavat alle 30-vuotiaat (18 %) ja SAK:n jäsenet (16 %).

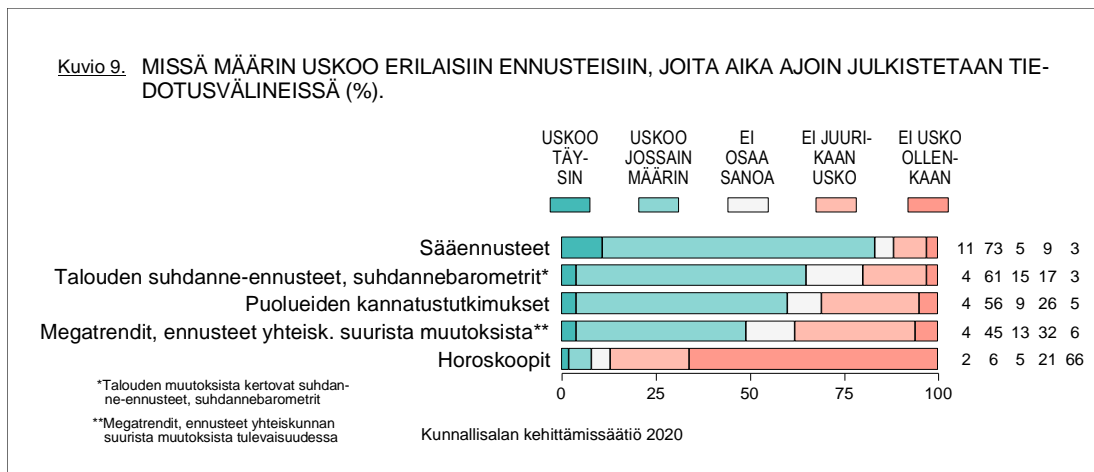
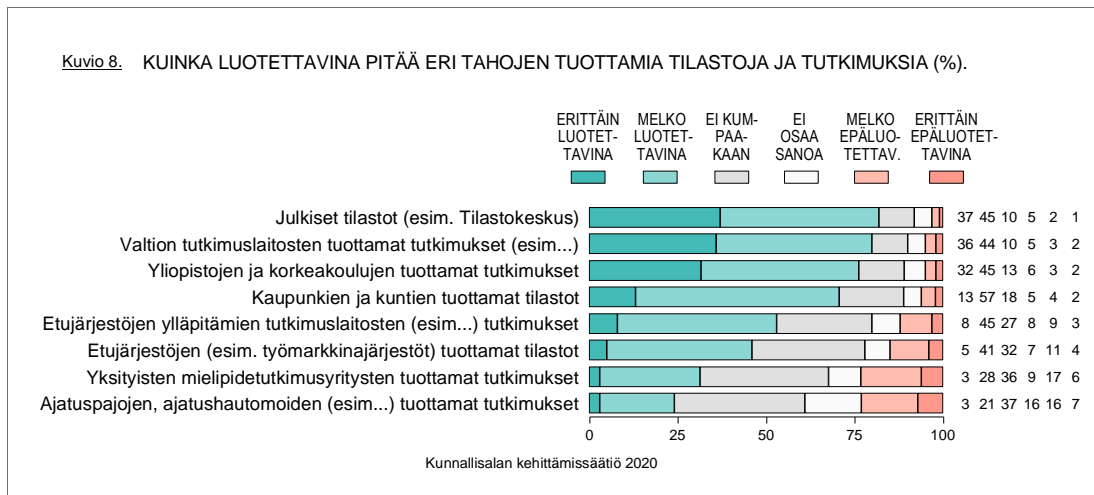
Ikä, koulutus ja ammattiasema ovat yhteydessä näkemyksiin talousennusteiden ja puoluekannatus tutkimusten luotettavuudesta. Usko talousennusteisiin ja puoluekannatusmittauksiin lisääntyy varttuneimman ikäluokan suuntaan. Myös akateemisen tutkinnon suorittaneet, ylemmät toimihenkilöt ja yrittäjät luottavat keskimäärä enemmän talousennusteisiin ja puoluekannatusmittauksiin.

Puoluekannan mukaan usko sääennusteisiin ja megatrendeihin on vahvinta kokoomuksen, keskustan ja vihreiden kannattajilla. Talousennusteisiin ja puoluekannatusmittauksiin on keskimäärää korkeampaa SDP:n, kokoomuksen ja vihreiden tutkijoiden keskuudessa. Omasta äänestämistään täysin varmat ihmiset uskovat vahvasti sekä suhdanne-ennusteisiin että puoluekannatusmittauksiin. Äänestämistään epävarmat ovat enemmän taipuvaisia epäilemään kaikenlaisten ennusteiden paikkansapitävyyttä.

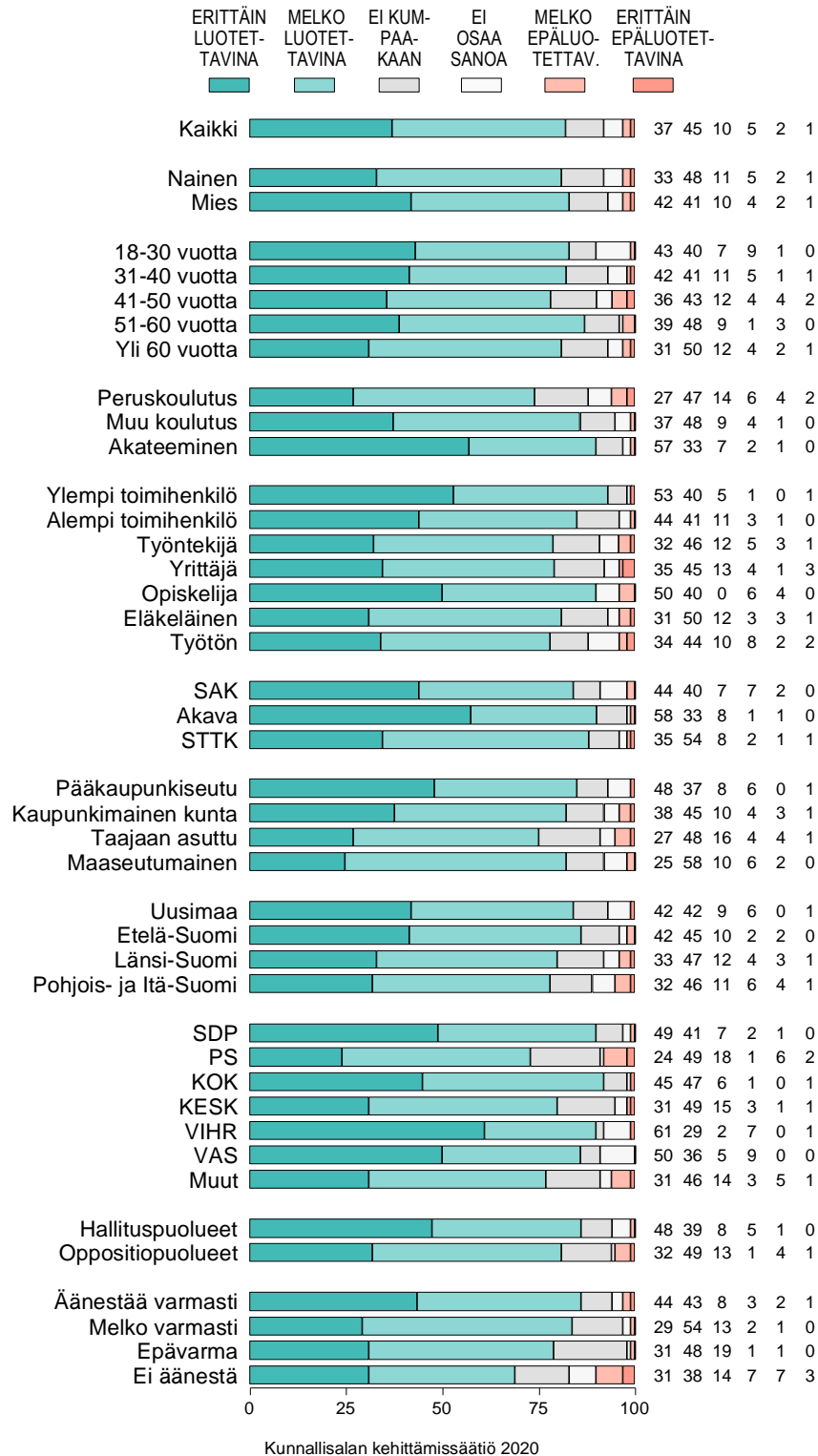
Tutkimuksen toteutus. Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin luottamusta eri tahojen tuottamiin yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin tilastoihin ja tutkimuksiin. Suomessa yhteiskunnallisia ja taloudellisia tilastoja ja tutkimuksia yhteiskunnasta ja taloudesta tuottavat monet julkiset ja yksityiset tahot. Vastaajilta kysyttiin viisiportaisella kysymyksenasettelulla, miten luotettavina tai epäluotettavina he pitävät eri tahojen tilastoja ja tutkimuksia. Tämän lisäksi vastaajilta kysyttiin, missä määrin he uskovat erilaisiin ennusteisiin, joita aika ajoin julkistetaan tiedotusvälineissä.

KAKS – Kunnallisalalan kehittämissäätöön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 28.11–3.12 2020. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1049. Vastajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöstä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

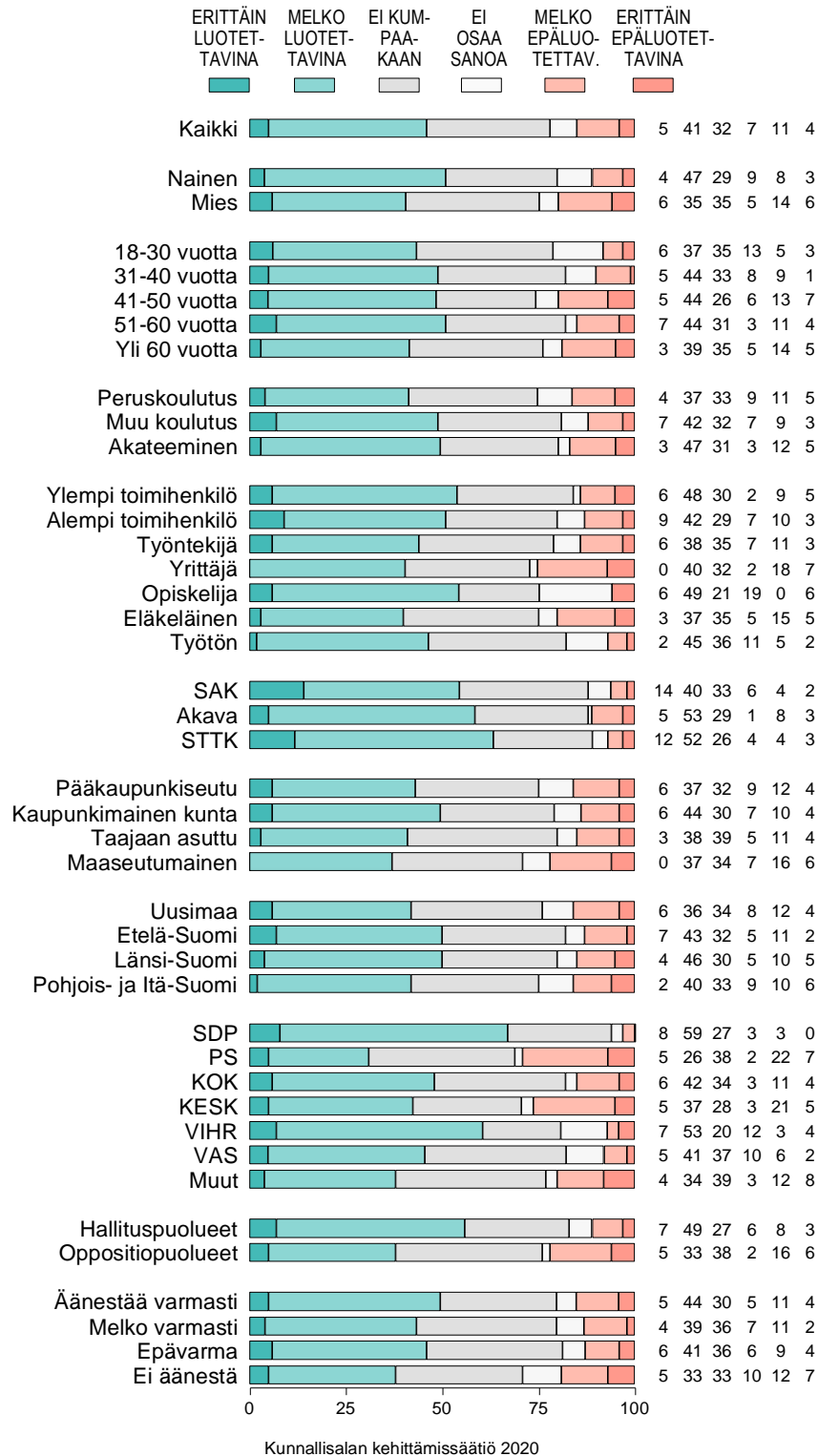
Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 570 087.

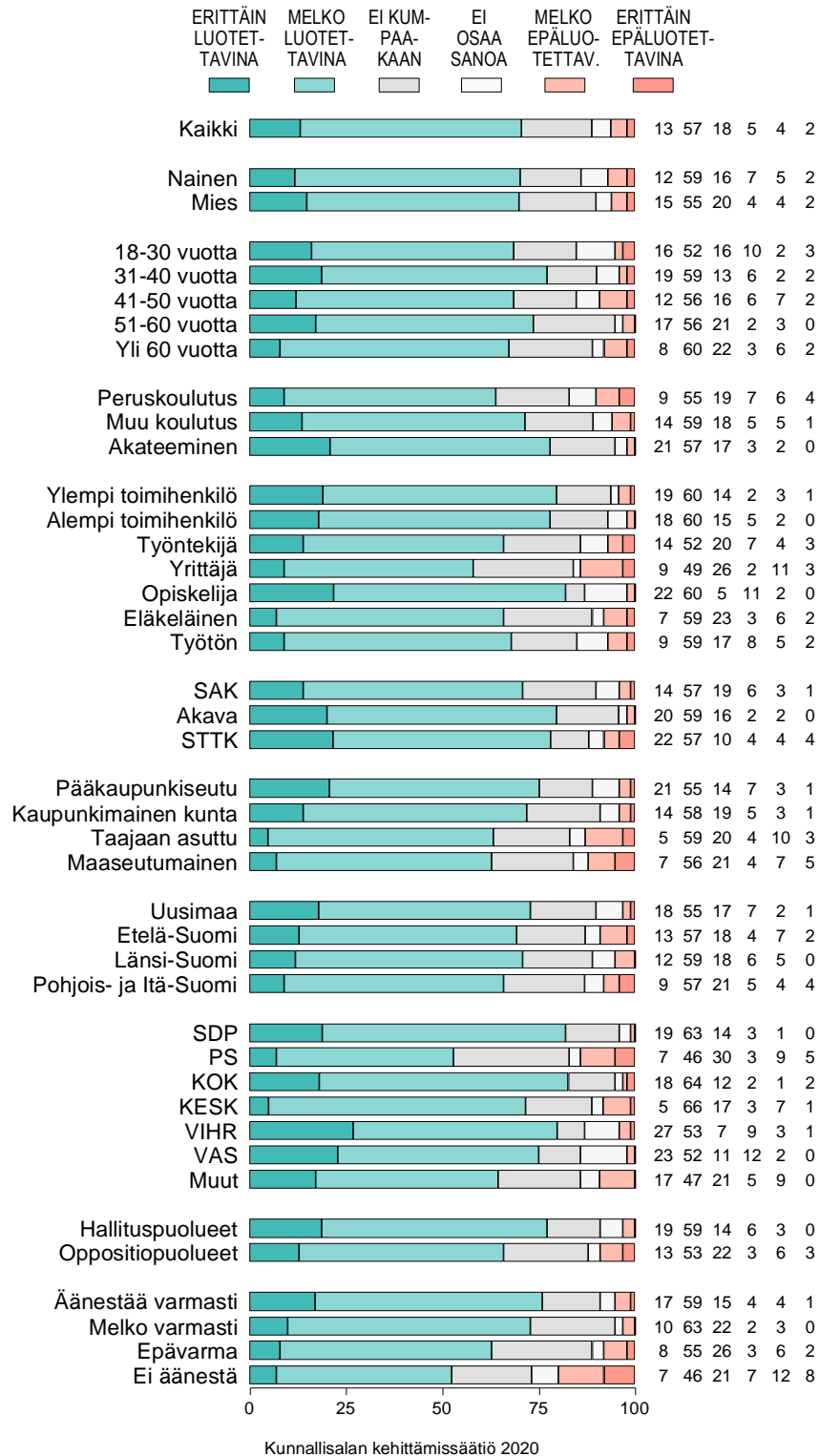
**Kuvio 8-1. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ TILASTOJA JA TUTKIMUKSIA:
 JULKISET TILASTOT (esim. Tilastokeskus) (%).**

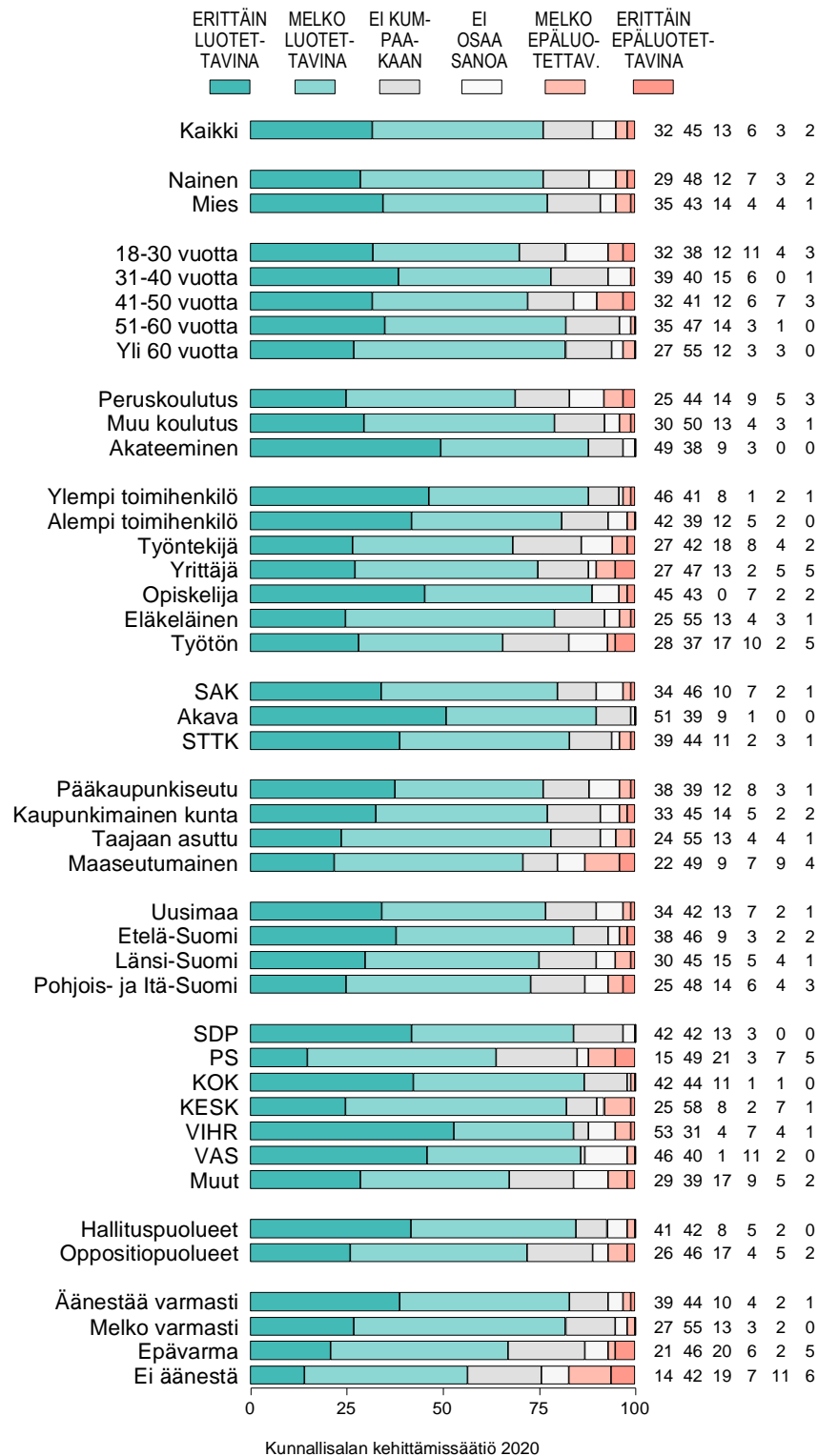
Kuvio 8-2. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ TILASTOJA JA TUTKIMUKSIA: ETUJÄRJESTÖJEN (esim. työmarkkinajärjestöt) TUOTTAMAT TILASTOT (%).

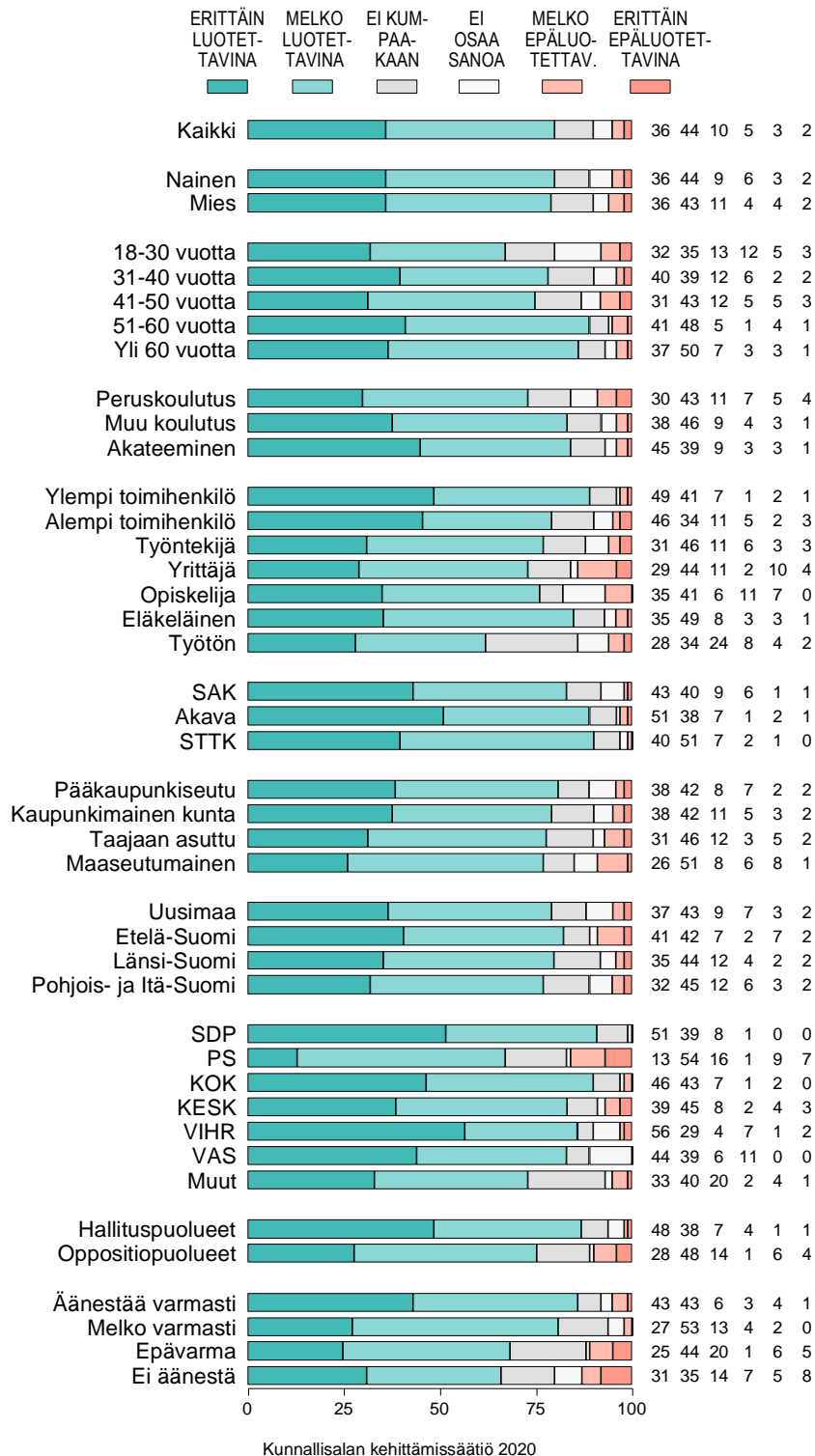
Kuvio 8-3. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ TILASTOJA JA TUTKIMUKSIA: KAUPUNKIEN JA KUNTIEN TUOTTAMAT TILASTOT (%).

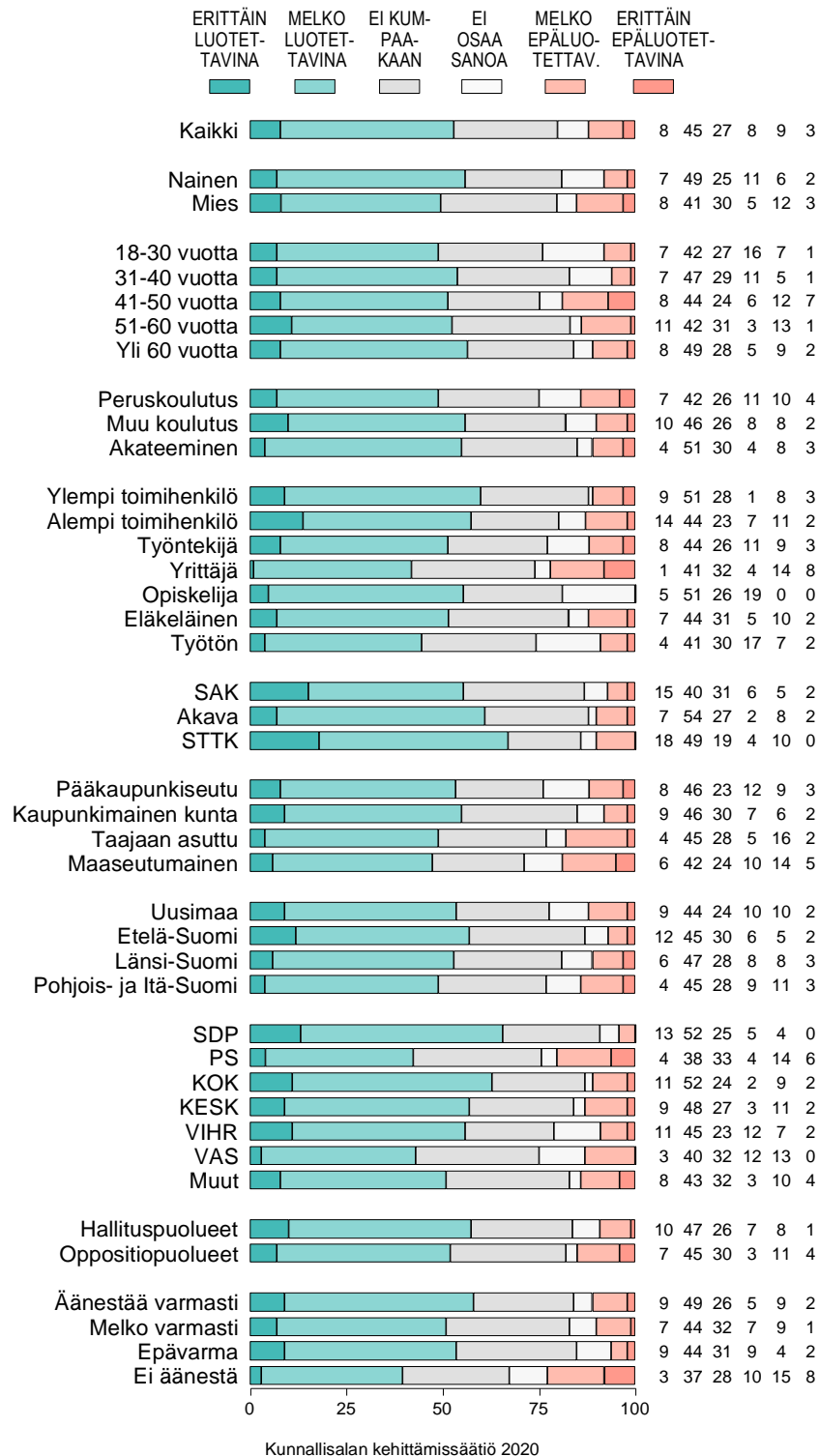
Kuvio 8-4. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ TILASTOJA JA TUTKIMUKSIA: YLIOPISTOJEN JA KORKEAKOULUJEN TUOTTAMAT TUTKIMUKSET (%).

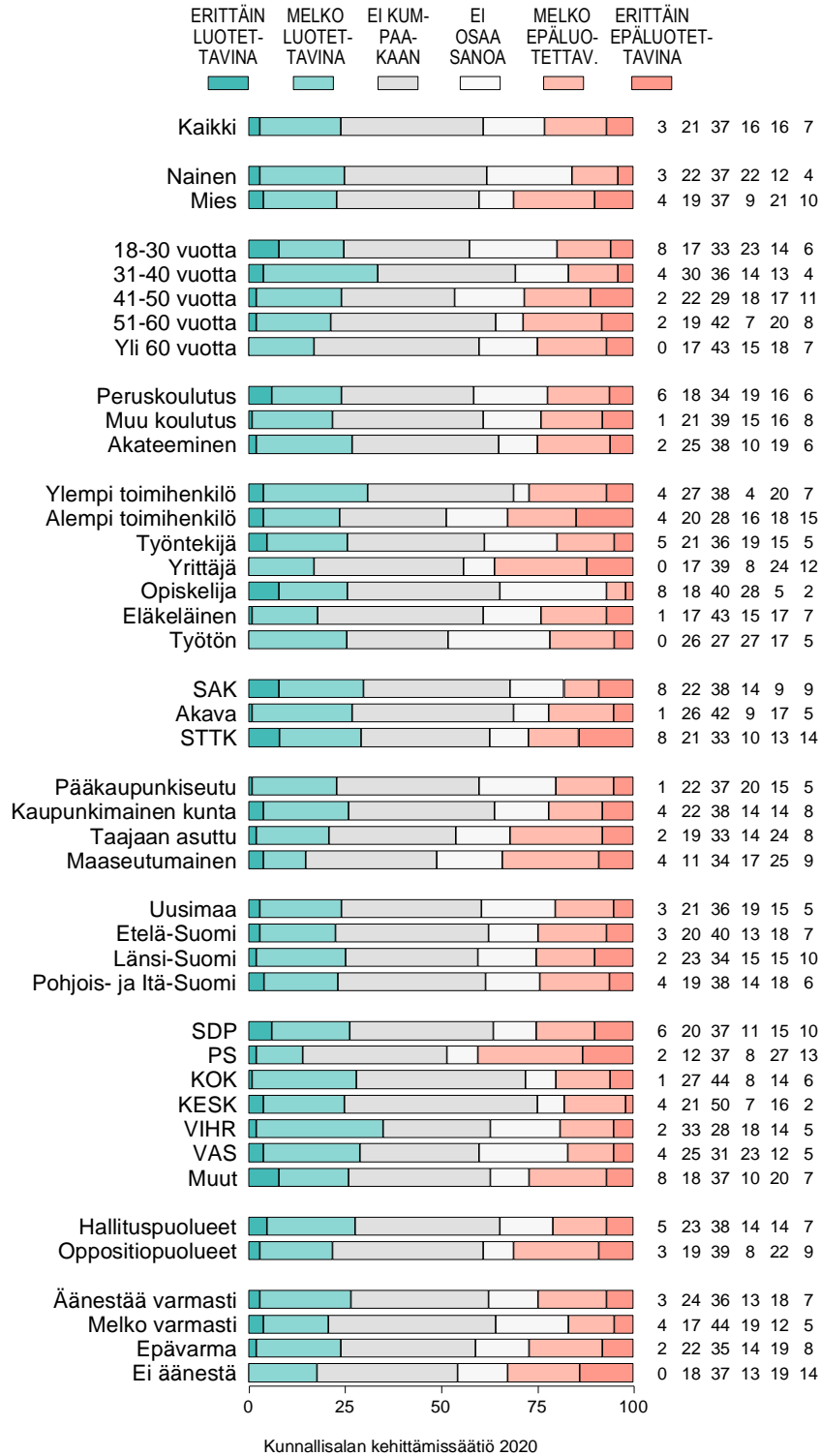
Kuvio 8-5. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ TILASTOJA JA TUTKIMUKSIA: VALTION TUTKIMUSLAITOSTEN TUOTTAMAT TUTKIMUKSET (esim. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT) (%).

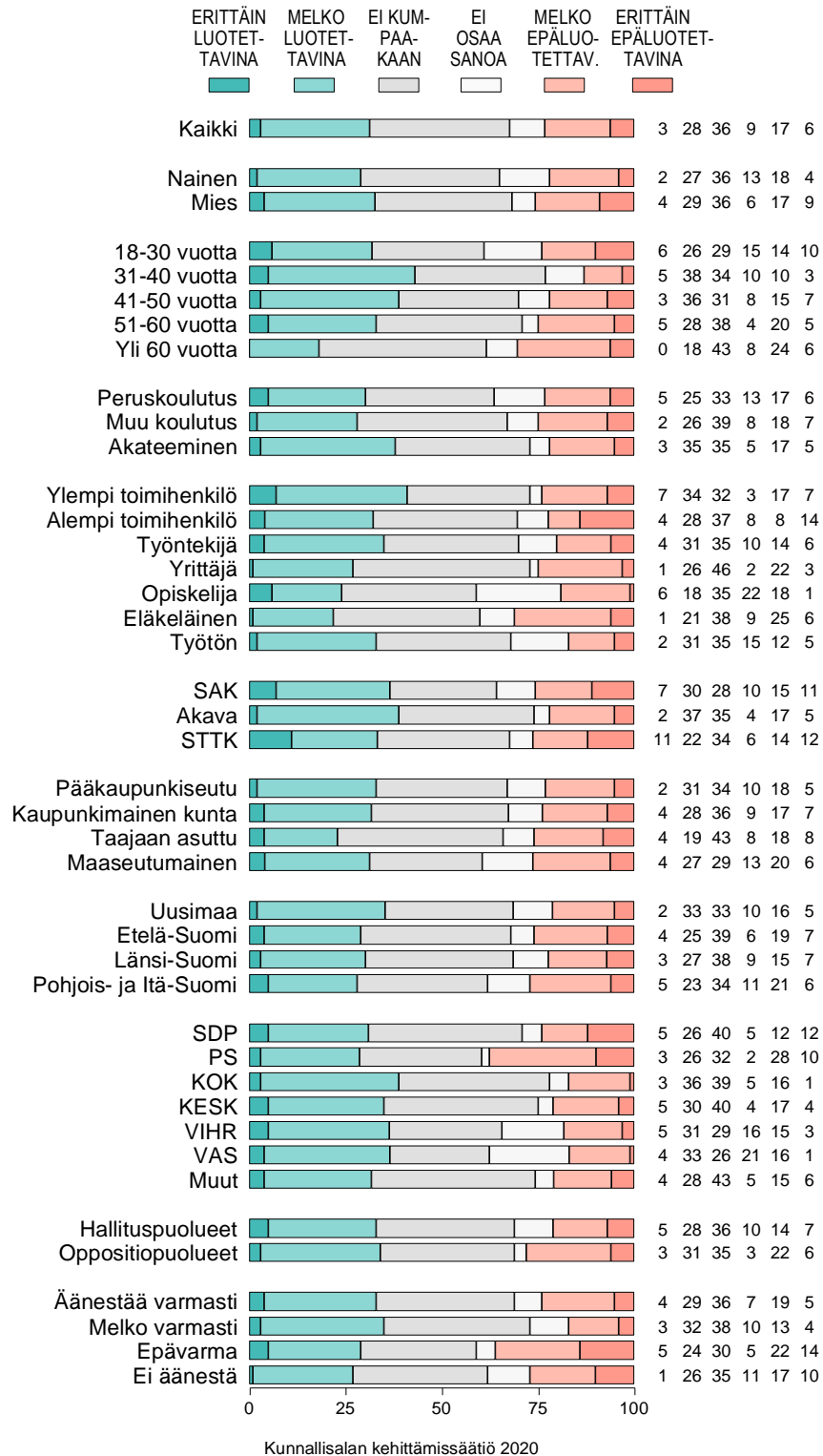
Kuvio 8-6. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ TILASTOJA JA TUTKIMUKSIA: ETUJÄRJESTÖJEN YLLÄPITÄMIEN TUTKIMUSLAITOSTEN (esim. Palkansaajien tutkimuslaitos PT, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA) TUOTTAMAT TUTKIMUKSET (%).

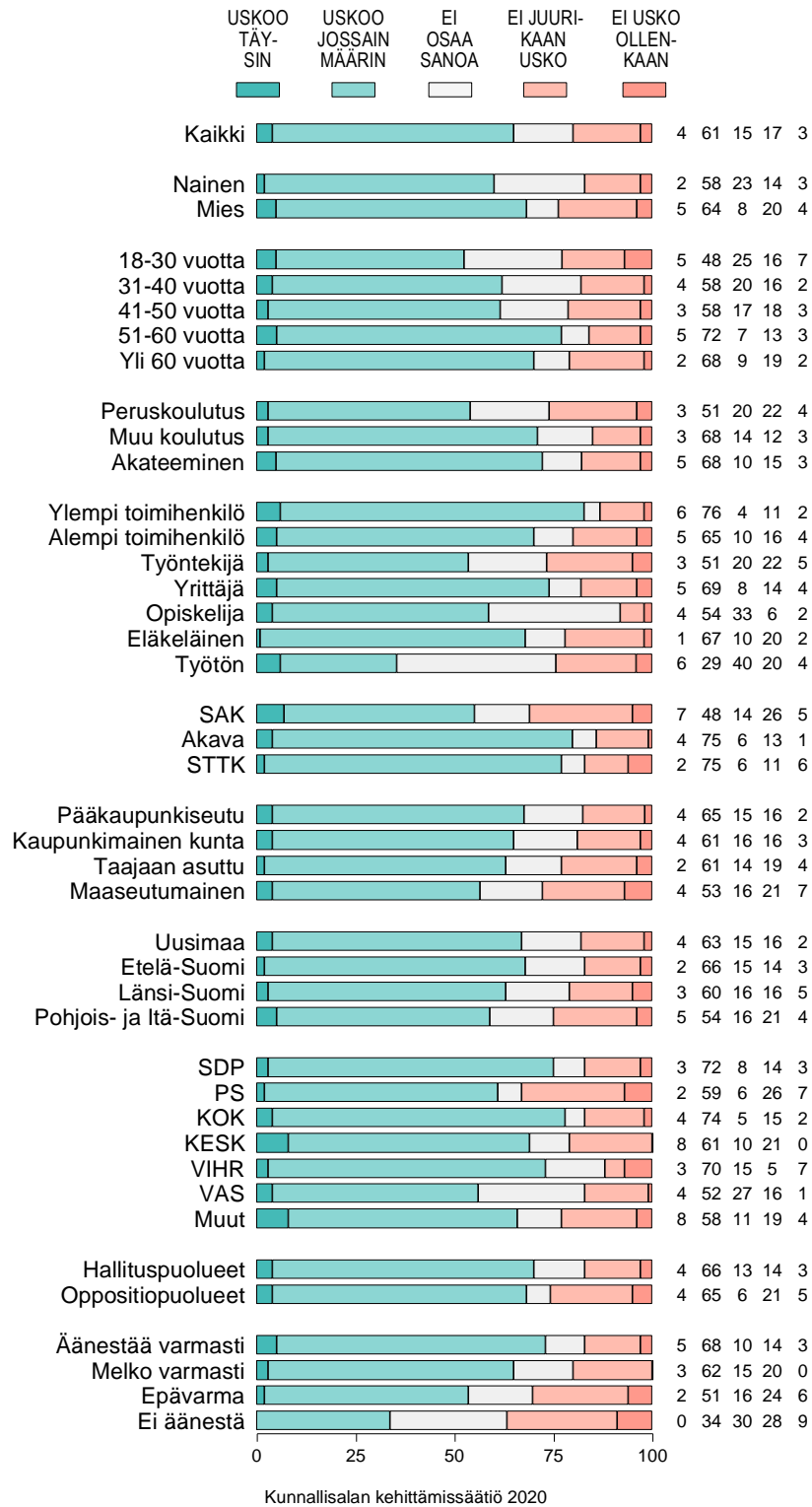
Kuvio 8-7. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ TILASTOJA JA TUTKIMUKSIA: AJATUSPAJOJEN, AJATUSHAUTOMOIDEN (esim. Libera-säätiö, Demos Helsinki, Kalevi Sorsa-säätiö) TUOTTAMAT TUTKIMUKSET (%).

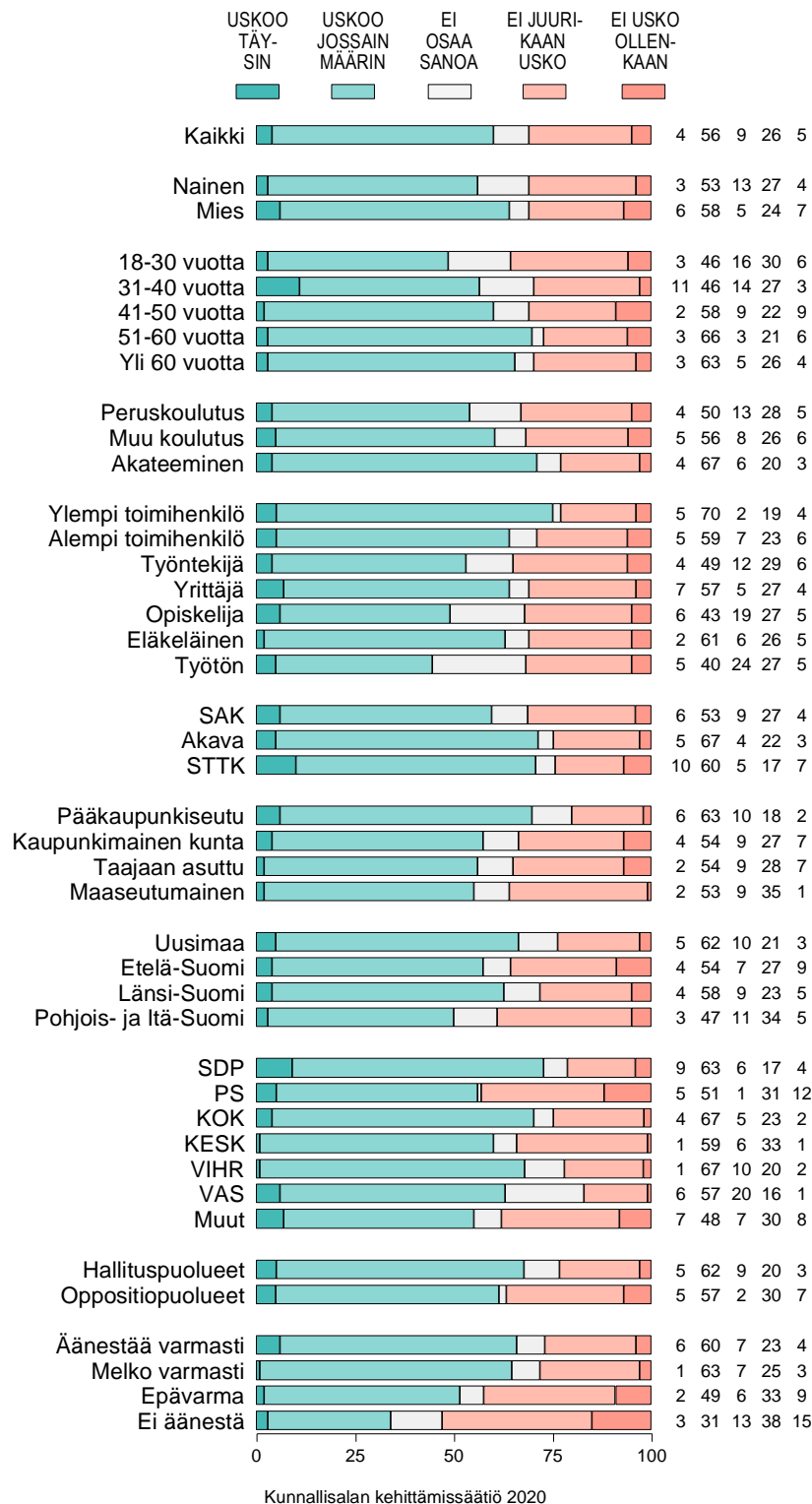
Kuvio 8-8. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ TILASTOJA JA TUTKIMUKSIA: YKSITYISTEN MIELIPIDETUTKIMUSYRITYSTEN TUOTTAMAT TUTKIMUKSET (%).

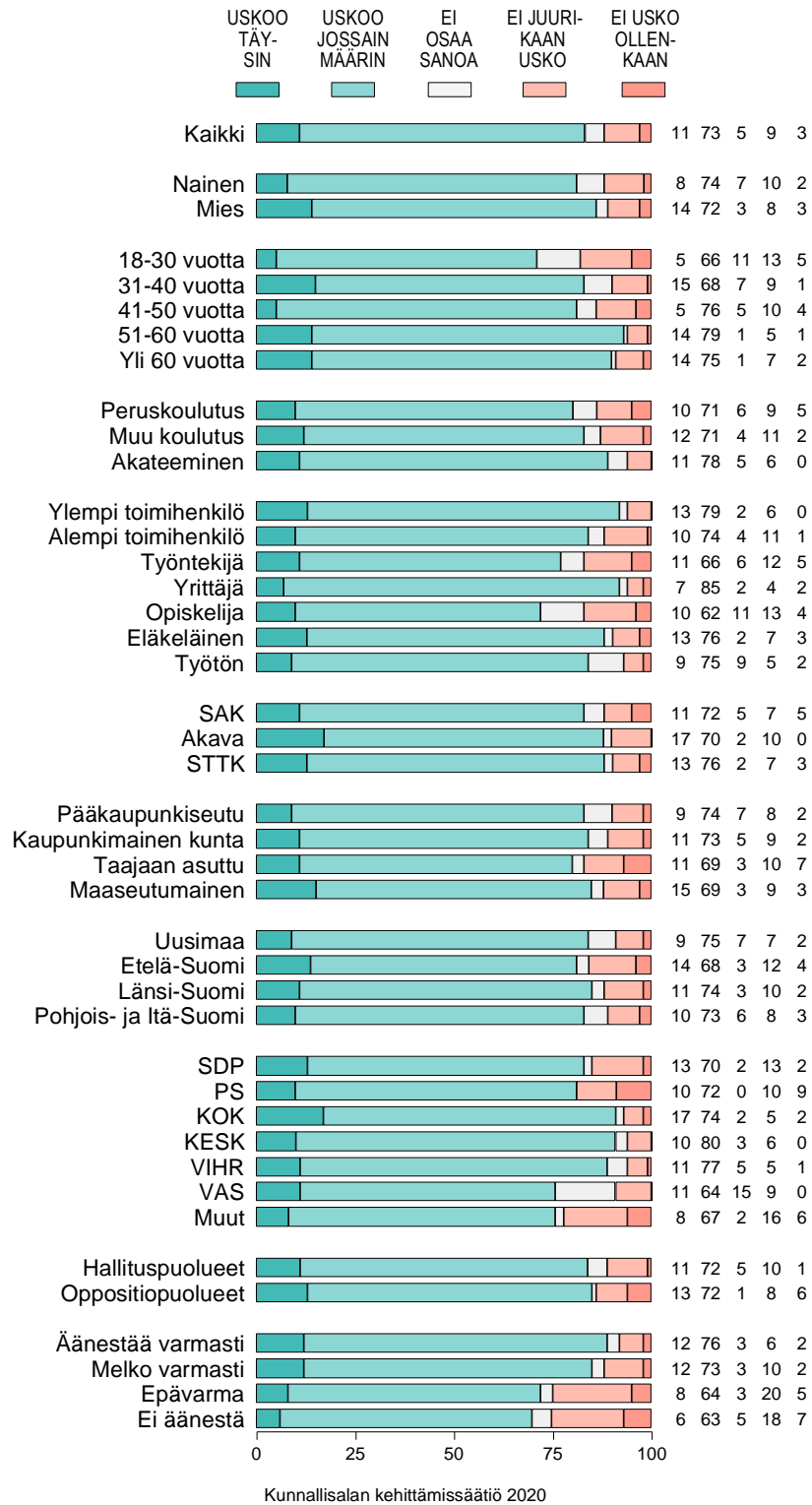

Kuvio 9-1. MISSÄ MÄÄRIN USKOO ENNUSTEISIIN: TALOUDEN MUUTOKSISTA KERTOAVAT SUHDANNE-ENNUSTEET, SUHDANNEBAROMETRIT (%).

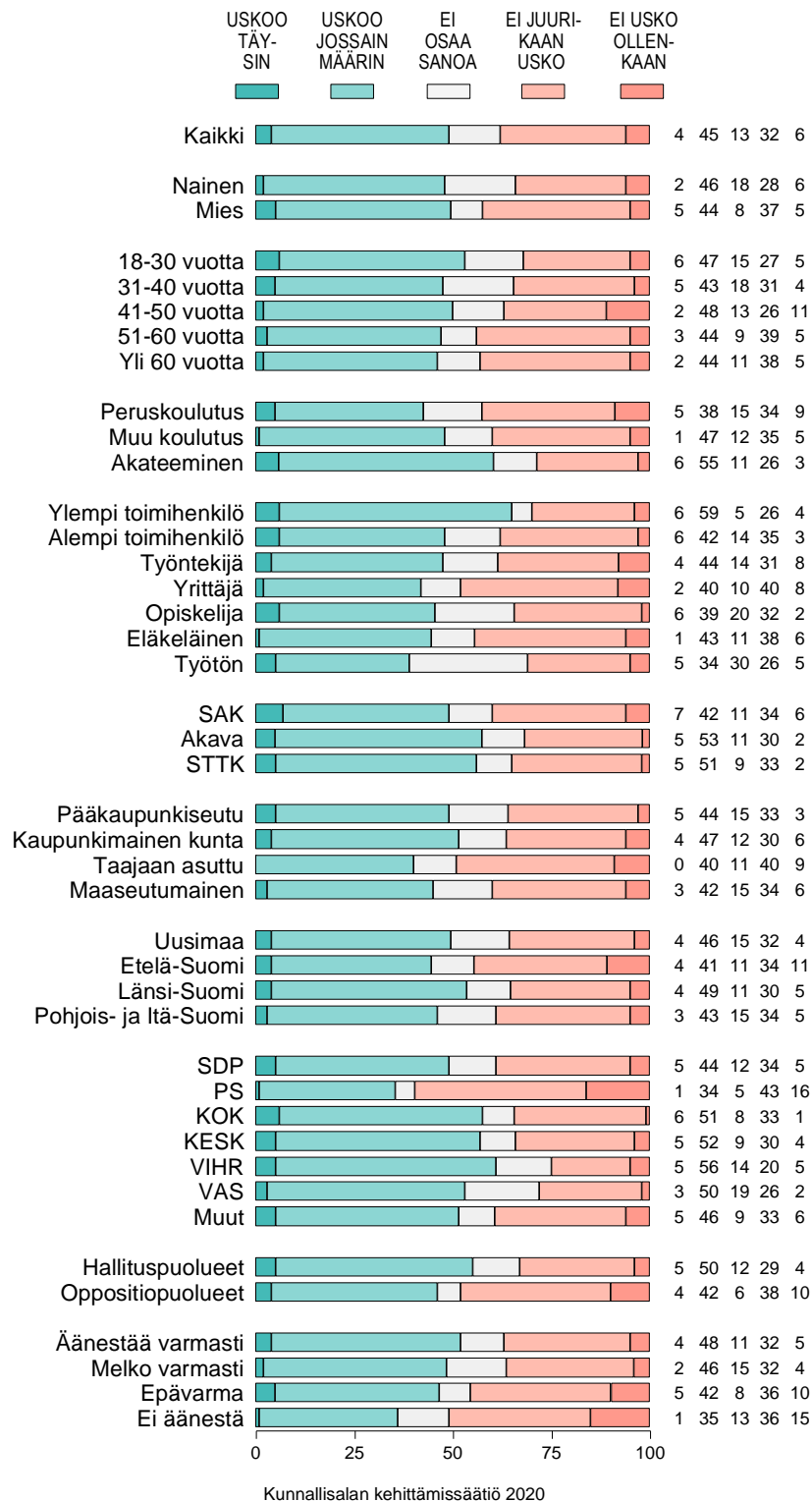

Kuvio 9-2. MISSÄ MÄÄRIN USKOO ENNUSTEISIIN: PUOLUEIDEN KANNATUSTUTKIMUKSET (%).

Kuvio 9-3. MISSÄ MÄÄRIN USKOO ENNUSTEISIIN: SÄÄENNUSTEET (%).

Kuvio 9-4. MISSÄ MÄÄRIN USKOO ENNUSTEISIIN: MEGATRENDIT, ENNUSTEET YHTEISKUNNAN SUURISTA MUUTOKSISTA TULEVAISUUDESSA (%).

Kuvio 9-5. MISSÄ MÄÄRIN USKOO ENNUSTEISIIN: HOROSKOOPIT (%).

